

Un quart de segle de canvis accelerats en l'ofici de pescador

La història dels pescadors de la Costa Brava en aquest primer quart de segle no difereix gaire de la de la resta de la Mediterrània. A la reducció de la flota i de les captures s'hi suma una legislació europea cada vegada més estricta, la falta de relleu generacional i la necessitat categòrica de diversificar el negoci.

Text > **CARME MARTÍNEZ PALOMÉ**, periodista

«**S**er pescador és portar el salnitre a la vena.» És un dels mantres que el president de la Federació Catalana de Confraries de Pescadors i patró major de Roses, Antoni Abad, repeteix en tots els fòrums en què participa. Vol reivindicar la professió i la seva missió més enllà de la captura de peix perquè «tot i que potser no ho sabem transmetre, tenim un ofici molt bonic: som els guardians de tot aquest blau». És tota una declaració d'intencions, encara que el vent no sempre els bufi a favor.

Les dades oficials certifiquen la reducció de la flota: de les 539 embarcacions de pesca que hi havia a la Costa Brava l'any 2000, a finals del 2025 en quedaven 185. Segons el cap dels patrons, hi ha dos factors clau que expliquen aquest descens. D'una banda, una política pesquera europea que els ha beneficiat poc; de l'altra, que cada vegada hi ha menys joves que volen dedicar-se a aquest ofici.

Antoni Abad recalca que ser pescador és un projecte de vida «perquè no és només agafar peix, és defensar el mar, cuidar-lo, garantir la supervivència de les espècies i, al mateix temps, poder oferir un producte gourmet als consumidors». Ho repeteix sovint per recordar als seus col·legues pescadors que «tenim entre mans un molt bon

producte i hem de ser capaços de posar-lo en valor».

Un xec en blanc

El president dels pescadors, que és crític amb algunes de les obligacions que imposa Europa, reconeix que altres exigències, com el control de les cap-

tures, no els han anat tan malament. «Abans tot es mesurava per la quantitat i sovint no es venia tot el que pescàvem. Ara que sabem quin és el nostre mercat, no cal que agafem més peix del que hem de vendre. La millor nevera que tenim és el mar», afirma. La Unió Europea fixa els dies que les bar-

>> *Banc d'espets.* (Foto: MARC CASANOVAS)

>> La confraria de Roses promou el consum de peix d'aqüicultura.

(Foto: JOSEP MARIA DACOSTA)

ques poden sortir a pescar cada any i la quantitat de peix que pot agafar cada embarcació. El 2025, a la Costa Brava es van capturar gairebé 5.800 tones de peix, i les set llotges van facturar més de 32 milions d'euros.

L'entrada a la Unió Europea va ser molt ben rebuda els primers anys, però, vist amb perspectiva, Abad és més reticent. «Quan vam entrar, el sector primari ho va fer en molt males condicions i ara ens ho estem trobant. Mentre hi va haver ajuts per modernitzar les barques o per canviar motors tot va anar bé, però vam firmar un xec en blanc, no vam llegir la lletra petita», confessa. Es refereix sobretot a l'adaptació a normatives europees estrictes, dissenyades per a grans empreses, que xoquen amb el model d'aquí.

Ara mateix, l'inconvenient principal, coincideixen la majoria, és la burocràcia excessiva. És el cas dels patrons de les barques d'arrossegament, que són només una tercera part de les embarcacions de les confraries de la Costa Brava però, en volum, són els que pesquen més. Des de principis d'aquest any estan obligats, abans de tornar a port, a informar de quants quilos de peix porten i de quines espècies són. Una feina que, segons diu el patró major de Blanes, Ferran Martínez, «és un contrasentit innecessari»: quan el peix entra a la llotja es repeteix el mateix procediment.

No és només això. A banda del control diari de les captures, avui els pescadors no poden navegar si tenen algun problema informàtic a bord, perquè abans d'abandonar el port han d'enviar un correu electrònic que informi que surten a pescar. «Passem més temps fent papers que no pas pes-

cant. El més fàcil de tot és agafar peix», afegeix Ferran Martínez. El patró major de Blanes apunta que complir amb la normativa europea és també un entrebanc per trobar mariners: «No puc donar tranquil·litat perquè no puc garantir quan es treballarà». Amb tot, de mà d'obra no en falta. El patró major de Llançà, Jordi Fulcarà, explica que ja treballen amb persones immigrades, «sobretot del Senegal, que ja eren pescadors allà, i quan arriben aquí els costa poc adaptar-se».

El relleu dels patrons de les embarcacions és una altra qüestió. Històricament, ha passat de pares a fills però avui molts no volen continuar amb l'ofici. «Probablement això ens passa perquè no hem sabut traslladar les virtuts de la nostra feina. No volem que els nostres fills s'hi dediquin; volem que estudiïn, que vagin a la universitat, i no els proposem que vinguin a la barca amb nosaltres», explica Abad. «Hem d'aprendre a donar valor a això nostre, i, per fer-ho, primer ens ho hem

«Tenim un ofici molt bonic: som els guardians de tot aquest blau»

>> Caixes de sardines. (Foto: JOSEP MARIA DACOSTA)

>> Les teranyines, a Palamós, que tornen quan les barques d'arrossegament surten. (Foto: JOSEP MARIA DACOSTA)

de creure. Hem de fer pedagogia, i necessitem temps per abandonar l'immobilisme de tota la vida i adaptar-nos a allò que el món ens demana avui», afegeix.

Diversificar el negoci

Les noves tecnologies han permès que la venda a les llotges també pugui ser virtual. A través del portal Mercapesca, els peixaters poden participar a les subhastes i comprar des de centenars de quilòmetres: des del seu ordinador poden seguir la imatge en directe de tot el producte que passa per la subhasta de qualsevol llotja catalana. Amb tot, Abad pensa que encara hi ha molta feina pendent per millorar la comercialització del peix d'aquí. «Hem de col·locar el nostre peix perquè els entri pels ulls i ho hem d'explicar bé perquè es connectin a les nostres llotges per comprar», assegura.

La de Roses és l'única confraria de la Costa Brava que ven peix d'aqüicultura: crien orades i llobarros. «Quan vam començar hi havia qui no ho entenia gaire», explica Abad, «però tothom ha vist que hi ha consumidors per a tots els gustos i per a totes les but-

xaques». Ara es plantegen engreixar també corbals, estan fent proves per criar musclos i comencen a produir algues.

Custodiant el mar

Els pescadors de les comarques de Girona estan immersos en un altre projecte que busca cuidar i protegir el fons del mar: Pescaneta. Totes les embarcacions transporten contenidors on aboquen els residus que molt sovint arriben embolicats amb les xarxes: «El que més es troba són ampolles de plàstic i llaunes, però fins i tot hem pujat cadires i lavabos sencers». Quan un pescador retira aquest material del fons el mar, ho comunica a través d'una aplicació i, quan arriba a port, se'n desfà on toca. Com a contrapartida, amb els fons europeus que financen aquest projecte, les confraries compren equipament per als pescadors, com ara anoracs, botes d'aigua i pantalons.

Des del golf de Lleó fins a sa Palomera, els pescadors també col·laboren amb els científics i s'han convertit en observadors de primera línia. Participen en espais com la Taula de Cogestió Marítima del Litoral del Baix Empordà, que pretén conservar i millorar el patrimoni i els ecosistemes marins i

litorals. Forma part d'aquesta Taula, des de l'any 2000, la Càtedra d'Estudis Marítims de la Universitat, que, com explica Francesc Fusté, el director, aporta «una mirada pluridisciplinària sobre el mar, que inclou tant les

ciències naturals com les ciències socials».

«Abans vàiem els científics com el dimoni, però avui hi ha una comunicació constant. S'embarquen amb nosaltres, fan els seus monitoratges i mostres i, sobretot, escolten molt els pescadors, que els donen molta informació», confirma el president dels pescadors catalans. «D'aquesta manera, entre tots, el custodiem», conclou.

«Passem més temps fent papers que no pas pescant. El més fàcil de tot és agafar peix.»